

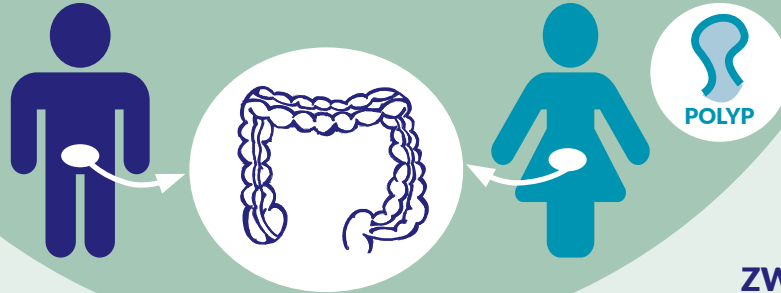
Khentsa ya Jila Jihulwane na Jilagumo

I kha vhuimo ha vhu 3 kha vhanna na vhafumakadzi

Arali yo waniwa nga u tsvhanya i nga
engedzedza khonadzeo ya uri vha tshile.
KHA VHA DIVHE KHONADZEO

U WANALA NGA U TSVHANYA NDI ZWA NDEME

Vhunzhi ha khentsa dza jila jihulwane na jilagumo dzi thoma sa tshipundu tshikuku kha lukanda lwa nga ngomu nahone tshi vha hone vhekati ha jila jihulwane kana jilagumo. Madokotela vha nga kona u bvisa tshipundu nga u dzhenisa tshikoupu u lavhelesa nga ngomu ha jila jihulwane na jilagumo.

ZWIṬṬUWEDZI ZWA KUTSHILELE

U sa ita nyonyoloso
tshifhinga tshoṭhe

U sa ja mitshelo/
miroho yo linganaho

Zwiṭṭuwa zwa mupfumu
munzhi na zwiṭṭuwa zwa
mapfura manzhi

U vha na muvhili
muhulwane

U nwesa
zwikambi

U sa tamba
mano

U daha fola

Malwadze a u dzhielesa u
fana na Lynch Syndrome

ZWIṬṬUWEDZI ZWA U DZHIELELA

Mafhungo nga ha mutakalo wa
muthu ene muṭe kana nga ha
mutakalo wa muṭa malugana
na khentsa ya jila jihulwane na
jilagumo

ZWIṆWE ZWIṬṬUWEDZI

Vhualuwa

Type 2 Diabetes

Vhulwadze ha u
zwimba mala

TSUMBADWADZE (vhunzhi ha vhatu a vha vhi na tsumbadwadze)

- ➔ U Shanduka ha kubvele, hu tshi katelwa u shuluwa na u zwimbelwa kana zwoṭhe vhuvhili hazwo
- ➔ U bva malofha kha tshivhunu kana malofha kha malaṭwa
- ➔ U vhavha ha thumbu hu sa imi (dzikirempa, u ḡala muya thumbuni kana u pfa vhuṭungu)

- ➔ U pfa u nga a vho ngo bvisa malaṭwa oṭhe
- ➔ U sa vha na nungo kana u ḡipfa vho neta
- ➔ U sekana u sa ḡivhi uri zwi vhangwa nga mini

Call CANSA Toll Free
0800 22 66 22
www.cansa.org.za

Vha tshi ṭoḡa maṅwe mafhungo nga ha khentsa
ya jila jihulwane na jilagumo vha kwame
tshiimiswa tsha zwa mutakalo tshapo

health

Department:
Health
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

